

Ecologisch Onderzoek Burgemeester Bruntstraat 1 Nieuwerbrug aan den Rijn

**In opdracht van
deNieuweOntwikkelaars
& Steengoed Driebruggen bv**

**Chris Achterberg
juni 2021**

Ecologisch Onderzoek Burgemeester Bruntstraat 1 Nieuwerbrug aan den Rijn

**In opdracht van
deNieuweOntwikkelaars
& Steengoed Driebruggen bv**

**Chris Achterberg
onderzoek, tekst en fotografie**

juni 2021

Omslagfoto: Loods aan de Burgemeester Bruntstraat 1

**Achterberg Ecologie & Natuurfotografie
Chris Achterberg
Bioloog, Zoogdierdeskundige & Natuurfilmer**

**KvK-nummer: 69968357
BTW-nummer: NL001992035B74**

**Koningin Wilhelminaweg 72
3958 CP Amerongen
0343 452524
06 51995134
chris.achterberg@ziggo.nl**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Het onderzoek	2
3	De planlocatie	3
3.1	Ligging	3
3.2	Gebouw	4
3.3	Terrein	5
4	Resultaten van het onderzoek	6
5	Conclusies	9
6	Aanbevelingen	9
7	Geraadpleegde literatuur	9
Bijlage 1		10
	Vleermuisverblijven inbouwen	
Bijlage 2		134
	Huismusnestplaatsen inbouwen	
Bijlage 3		18
	Kunstnesten voor huiszwaluw	

1 Inleiding

In Nieuwerbrug aan den Rijn op de locatie Burgemeester Bruntstraat 1 is woningbouw gepland. Hiervoor moet een grote bedrijfsloods gesloopt worden. Mogelijk zijn in dit gebouw of op het omliggende terrein beschermde planten en/of dieren aanwezig

In opdracht van de Nieuwe Ontwikkelaars en Steengoed Driebruggen bv heeft Achterberg Ecologie & Natuurfotografie in oktober en november 2020 onderzoek gedaan naar vleermuizen en nesten van vogels in de loods en omgeving. Eind mei 2021 is het onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en broedvogels voortgezet. Gelijktijdig is een QuickScan uitgevoerd om te beoordelen of terrein geschikt is voor andere beschermde soorten.

Westgevel loods Burgemeester Bruntstraat 1, rechts achter afwerking dakrand zit een spreuwenest.

2 Het onderzoek

De locatie en omgeving is half oktober en begin november 2020 bezocht voor onderzoek naar winterverblijven van vleermuizen en sporen van gebruik door vogels. Eind mei 2021 is het onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en broedvogels in het gebouw voortgezet. Voor het onderzoek naar het voorkomen en de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen is gebruikgemaakt van een batdetector Pettersson D1000X. Met de vleermuisdetector zijn opnamen gemaakt die later op de computer zijn geanalyseerd om de determinatie van soorten in het veld te controleren. In mei 2021 is het terrein rond de loods onderzocht op de aanwezigheid en geschiktheid voor beschermde soorten.

Tabel. Weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek op de locatie van de loods.

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Bewolking	Neerslag	Wind
		vanaf zonsondergang - einde bezoek			
13-10-2020	16:10 - 22:00	12 °C - 11 °C	75% hoge sluier - 90% bewolkt	geen	2 B
7-11-2020	17:00 - 19:30	11 °C - 9 °C	dunne hoge sluier	geen	0 B
30-5-2021	19:15 - 00:05	17 °C - 14 °C	onbewolkt	geen	2 - 1 B

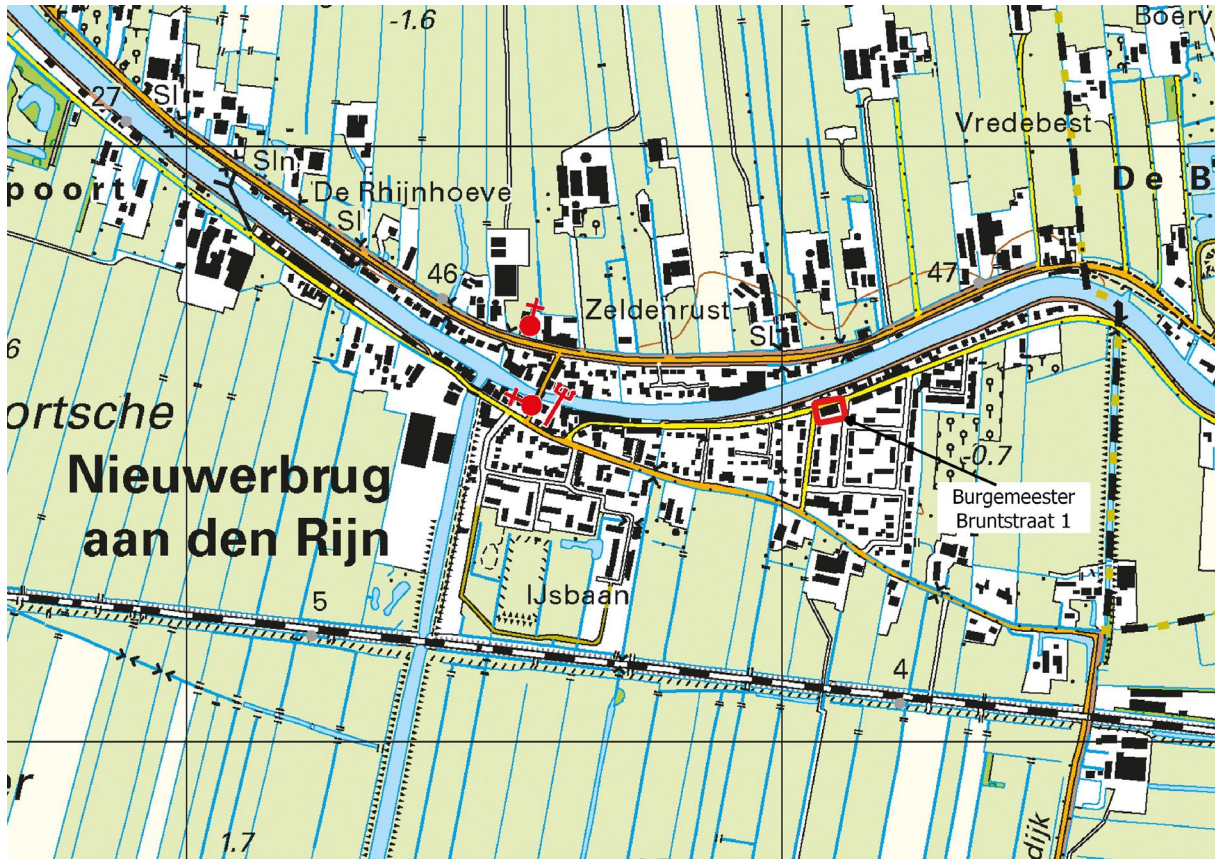

Zolder van de loods Burgemeester Bruntstraat 1, onder de dakplaten zijn geen verblijfplaatsen mogelijk voor vleermuizen en vogels door ontbreken van een dakbeschoot.

3 De planlocatie

3.1 Ligging

Burgemeester Bruntstraat 1 ligt in het oosten van de bebouwde kom van Nieuwerbrug aan den Rijn, enige tientallen meters ten zuiden van de Oude Rijn. In de omgeving staan vooral blokken rijtjeshuizen en langs de Oude Rijn oude woonhuizen.

Figuur 1. Locatie van de loods (in rode rechthoek) Burgemeester Bruntstraat 1 in Nieuwerbrug aan den Rijn.

3.2 Gebouw

Burgemeester Bruntstraat 1 is een oude bedrijfsloods. Nu in gebruik bij een transportbedrijf. De muren zijn dubbelsteens en hebben geen spouw. Het grootste deel van het gebouw is een hoge ruimte met een zolder. Aan de oostzijde is op de begane grond een kantoorruimte aanwezig. Het dak bestaat uit asbestgolfplaten die op de zolder niet van isolatie zijn voorzien. De dakrand van de oost- en westgevel zijn afgewerkt met plaatmateriaal. Aan de zuidzijde van het gebouw zitten lage opslagruimtes en aan de zuidoostzijde staan containers.

Figuur 2. Luchtfoto van de loods en het verharde terrein er omheen aan de Burgemeester Bruntstraat 1 (rood omlijnd) in Nieuwerbrug aan den Rijn.

3.3 Terrein

Het terrein is bijna helemaal verhard met asfalt, betonplaten en straatstenen. Bij de loods staat een haagbeuk. Het hekwerk aan de oostrand van het terrein is begroeid met klimop. Aan de zuidwestrand van het terrein staat een ligusterheg. De enige andere begroeiing op het terrein zijn algemene planten die groeien op onverharde randen van het terrein aan de oost- en zuidzijde. Er is geen open water aanwezig op het terrein.

Het terrein rond de loods is bijna volledig verhard.

4 Resultaten van het onderzoek

Aan de westgevel is duidelijk te zien dat er vogel broedt in de ruimte achter de boeiborden. Er steekt nestmateriaal en veren uit en er zitten schijfstrepen op de muur onder de afgewerkte dakrand. Eind mei 2021 is hier een spreek bezig met nestmateriaal en op het dak van de loods zit een spreek te zingen. Op de boeiborden en aan de muur van de oostgevel zitten eind 2020 restanten van één compleet huiszwaluwnest en het begin van een aantal nieuwe nesten. Op 30 mei 2021 is hier niets veranderd. Aan de gevel van een huis 750 meter naar het westen bevinden zich 8 bezette huiszwaluwnesten.

Westgevel loods met vogelschijfstrepen op de gevel onder het nest van een spreek achter de boeiborden.

Mannetje spreeuw zingend op de dakgoot van de loods, vlakbij het nest achter de boeiborden op 31 mei 2021.

Oostgevel loods met op de boeiborden en muur sporen van huiszwaluwnesten, situatie 30 mei 2021.

Door het ontbreken van een spouw in de muren en isolatie onder het dak zijn er weinig geschikte plekken voor vleermuisverblijven in de loods. De enige plekken die mogelijk als zomerverblijf geschikt zijn, is de ruimte achter de boeiborden bij de dakrand aan de oost- en westgevel. Voor een winterverblijf zijn deze ruimtes niet geschikt, de temperatuur en luchtvochtigheid variëren veel te sterk mee met de buitenlucht.

Tijdens het onderzoek in oktober en november 2020 zijn gewone dwergvleermuizen in de omgeving van de loods waargenomen. Er zijn geen vleermuizen waargenomen die de loods uit- of invlogen. Er zijn later op de avond geen zwermende vleermuizen vastgesteld, wat in het najaar een indicatie zou zijn voor een winterverblijf.

Uit een gesprek met bewoners van de Hoge Rijndijk 34, honderd meter naar het westen, valt op te maken dat er in hun huis, tussen de muur en de met hout bekiste dakgoot, in de zomer een groep vleermuizen aanwezig is. Waarschijnlijk betreft het een kraamkolonie van gewone dwergvleermuizen. In oktober 2020 lagen er nog verse keutels in de vensterbank onder de dakgoot en waren er dus nog steeds vleermuizen aanwezig op deze locatie.

Op de avond van 30 mei 2021 zijn bij de loods geen uitvliegende vleermuizen waargenomen. In de omgeving jaagt en passeert een enkele gewonde dwergvleermuis. Op grote hoogte komt een rosse vleermuis overvliegen. Voor aanwezigheid van vleermuizen in het huis aan de Hoge Rijndijk 34 zijn geen aanwijzingen. Er liggen geen keutels op de vensterbank of stoep en er worden geen vleermuizen bij het huis waargenomen.

Op het terrein rond de loods zijn geen beschermde planten of dieren aangetroffen. Die zijn ook niet te verwachten door het ontbreken van geschikt biotoop en schuilplaatsen. Voor planten zijn er maar zeer beperkt groeiplaatsen die alleen geschikt zijn voor algemene soorten van stedelijk gebied. Een aantal algemene insecten en andere ongewervelden zullen aanwezig zijn, maar voor beschermde soorten ontbreekt geschikt leefgebied. Water en schuilplaatsen op land voor amfibieën zijn niet aanwezig. Ringslang zal in de ruimere omgeving voorkomen op het terrein zelf ontbreekt voedsel, schuilplaatsen en een geschikte plek om eieren te leggen.

In de esdoorn en heggen zijn geen vogelnesten aangetroffen. Op de in het gebouw aanwezige spreeknaam zijn geen vogels waargenomen die nestindicerend gedrag vertonen op het terrein. Op de huizen in de omgeving zijn territoriaal en ander nestindicerend gedrag vertonende huismussen, spreeuwen en kauwen aanwezig. Uit het gedrag van gierzwaluwen, het zogenaamde gieren, is op te maken dat er in de omgeving nestlocaties zijn. Het dak van de loods is hiervoor niet geschikt. Er is geen laag onder de dakplaten waarop gierzwaluwen kunnen nestelen. De af en toe op het dak van de loods zittende tortelduiven hebben hun nest in een boom of struik in een tuin ten oosten van de loods.

Behalve voor een paar algemene soorten als huisspitsmuis, huismuis, bosmuis en bruine rat is het terrein volledig ongeschikt voor zoogdieren. Er is geen voedsel en geschikte verblijfplaatsen ontbreken.

5 Conclusies

- De loods Burgemeester Bruntstraat 1 is niet geschikt als winterverblijfplaats voor vleermuizen.
- De loods is mogelijk in de zomer wel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het aanvullende vleermuisonderzoek loopt tot en met augustus 2021. Dan is er redelijke zekerheid over al of niet aanwezig zijn van vleermuisverblijfplaatsen.
- Eind mei waren er geen vleermuizen aanwezig in de loods
- In de loods zit een nest van een spreeuw.
- In de huizen in de omgeving zijn voldoende alternatieve nestplekken voor spreeuwen aanwezig
- Aan de oostgevel heeft een nest van huiszwaluw gezeten. Eind mei 2021 is hier geen nieuwe activiteit van huiszwaluwen.
- In de omgeving zijn alternatieve nestlocaties van huiszwaluwen aanwezig.

6 Aanbevelingen

Als de spreeuwen de enige beschermde bewoners van de loods blijken te zijn:

- De loods te slopen na 31 juli en voor 1 maart.
- Vanaf half maart tot half juli kan er niet gesloopt worden omdat er dan een spreeuw in het gebouw broedt.
- Spreeuwen kunnen meerdere nesten per jaar hebben. Sloop in de periode half juli – begin augustus kan als van te voren door een ervaren ecooloog is vastgesteld dat het nest van de spreeuw niet meer in gebruik is.

Uit voorzorg en als bijdrage aan de biodiversiteit kunnen de volgende maatregelen voor de nieuwbouw overwogen worden:

- In de nieuw te bouwen woningen nestkasten voor vleermuizen in te bouwen, zie bijlage 1.
- Kunstnesten in te bouwen voor huismus, zie bijlage 2.
- Kunstnesten voor huiszwaluw aan te brengen aan de nieuwbouw, zie bijlage 3.

7 Geraadpleegde literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0. Rapport, Utrecht.

Geraadpleegde websites:

www.bij12.nl

Bijlage 1

Vleermuisverblijven inbouwen

v1.1, 20-11-2020

Leveranciers

Vivara pro

www.vivarapro.nl

Nederlands bedrijf

Schwegler

www.schwegler-natur.de

Duits bedrijf

In Nederland verkocht door:

Waveka, www.waveka.nl

Veldschop.nl, www.veldshop.nl

Prima kasten, maar heel lange levertijden

Twee mogelijkheden voor inbouw vleermuisverblijven

Platen

Muurplaten met een toegangsgleuf voor de vleermuizen.

Alleen geschikt als de spouw erachter niet vol zit met isolatiemateriaal.

Er moet een holle ruimte zijn waar de vleermuizen kunnen hangen aan de muur.

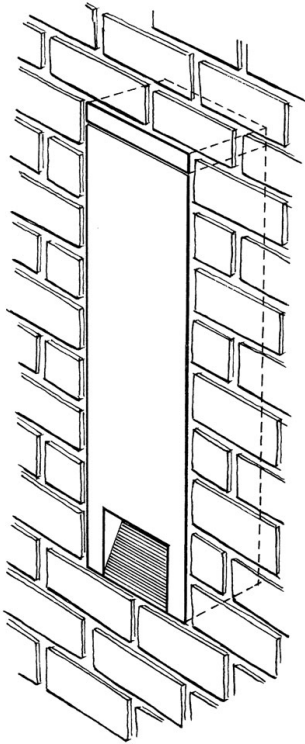

Voorbeeld muurinbouwplaat

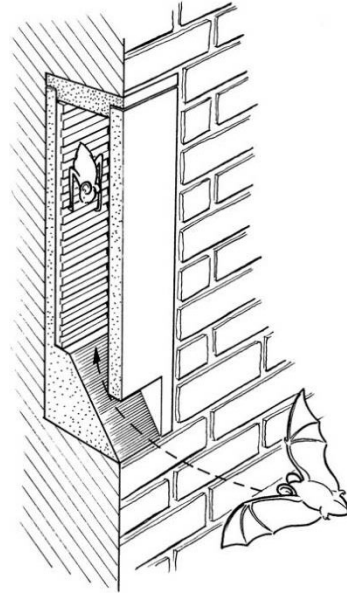

Kasten

De kast zelf vormt de holle ruimte in de spouw

Voorbeeld inbouwkast

Plaatsing

Onderstaande geldt zowel voor platen als kasten.

Hoogte

Minimaal 3 – 4 meter boven de grond. Vleermuizen moeten eerst een stuk vallen om snelheid te maken en voldoende lift onder de vleugels te creëren.

Bij voorkeur onder dakrand 2^e of 3^e verdieping. Bij hogere gebouwen kunnen de kasten ook hoger in de muur geplaatst worden.

Expositie

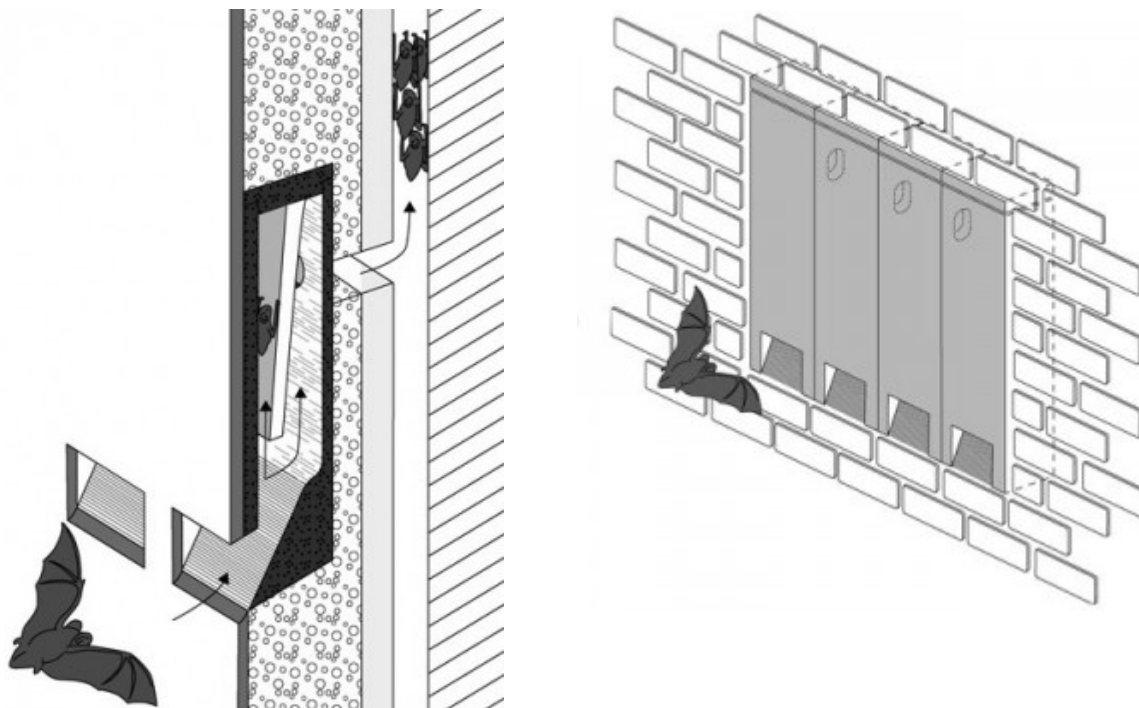
Bij voorkeur aan de west- of zuidgevel. Warmte is van belang met name voor kraamkolonies van vrouwtjes met jongen.

Aantal per gebouw

Minimaal 4 aaneengeschakelde kasten. Een kast alleen is te klein voor een groep vleermuizen.

Als de spouw niet vol zit met isolatiemateriaal is het zinvol om in de wanden van de kasten een opening naar de spouw te maken. Al naar gelang de buitentemperatuur en de kracht van en het aantal uren zon verplaatsen de vleermuizen zich binnen de spouw. Ze zoeken dan die plekken op met de voor hen beste temperatuur.

Voorbeeld inbouwneestkasten met doorgang naar spouw

Vrije uit- en invliegroute

Vleermuizen moeten hun verblijf goed uit- en in kunnen vliegen. Binnen een horizontale afstand van ongeveer 5 meter moeten geen hoge obstakels zijn als bomen of muren. Obstakels moeten wat betreft hoogte (verticaal) niet binnen 2 – 3 meter van de uitvliegopeningen van de kasten komen.

Vier aaneengesloten nestkasten voor vleermuizen ingebouwd in bestaand gebouw. De nestkasten hebben een open verbinding met de spouw. Verder naar rechts een grote losse nestkast. In de ingebouwde nestkasten bevindt zich een kraamkolonie van ongeveer 90 gewone dwergvleermuizen.

Video van de uitvliegende vleermuizen: <https://youtu.be/b87PE7RyrNY>

Achterberg Ecologie & Natuurfotografie
Chris Achterberg
Bioloog, Zoogdierdeskundige & Natuurfilmer

Koningin Wilhelminaweg 72
3958 CP Amerongen
0343 452524
06 51995134
chris.achterberg@ziggo.nl

Bijlage 2

Huismusnestplaatsen inbouwen

v1.0, 7-1-2021

Leveranciers

Kasten

Vivara pro

www.vivarapro.nl

Nederlands bedrijf

Schwegler

www.schwegler-natur.de

Duits bedrijf

In Nederland verkocht door:

Waveka, www.waveka.nl

Veldschop.nl, www.veldshop.nl

Prima kasten, maar vaak lange levertijden

Vogelvide & Huismussenpan

www.monier.nl

BMI Monier

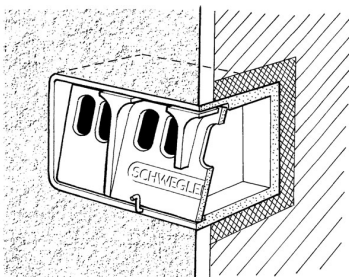
Nederlands bedrijf

<https://www.monier.nl/producten/daksysteemcomponenten/dakvoet>

Ook verkocht door:

www.renovadak.nl

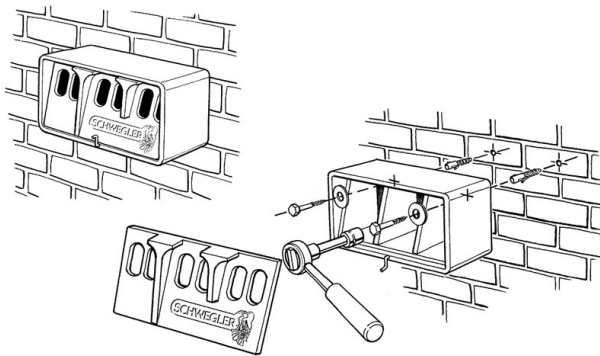
Kasten inbouw

Voorbeelden inbouwkasten.

Kasten aan de muur

Voorbeelden kasten aan de muur.

Hoogte

Minimaal 3 – 4 meter boven de grond.

Bij voorkeur onder dakrand 2^e of 3^e verdieping. Bij hogere gebouwen kunnen de kasten ook hoger in of aan de muur geplaatst worden.

Expositie

Aan de oost – of noordgevel, van oost tot en met noordwest is goed. Bij veel zon en warm weer mogen de kasten aan de binnenzijde niet te warm worden voor de jonge vogels.

Aantal per gebouw

Minimaal 1 per woonhuis of appartement.

Vrije uit- en invliegroute

Huismussen moeten hun verblijf goed uit- en in kunnen vliegen. Binnen een horizontale afstand van ongeveer 5 meter moeten geen hoge obstakels zijn als bomen of muren.

Obstakels moeten wat betreft hoogte (verticaal) niet binnen 1 meter van de uitvliegopeningen van de kasten komen.

Huismussenpan

Dakpan met ingang voor huismus. Leverbaar in 10 dakpantypen. Onder de dakpan wordt een bijbehorend nestkastje gemonteerd om beschadiging en bevuiling van het onderdak te voorkomen. Ontworpen door de firma Monier in samenwerking met de Vogelbescherming.

Huismussenpan en bijbehorend nestkastje.

Expositie

Aan de oost – of noordzijde, van oost tot en met noordwest is goed. Bij veel zon en warm weer mogen de kasten aan de binnenzijde niet te warm worden voor de jonge vogels.

Aantal per gebouw

Minimaal 4 per woonhuis of appartement.

Vogelvide

Te plaatsen onder de pannen aan de dakrand zodat mussen onder de (onderste rij) pannen kunnen broeden. Ontworpen door de firma Monier in samenwerking met de Vogelbescherming. Er zijn 5 verschillende uitvoeringen beschikbaar voor verschillende typen dakpannen en dakranden.

Vogelvide bij dakrand onder de dakpannen.

Expositie

Aan de oost – of noordzijde, van oost tot en met noordwest is goed. Bij veel zon en warm weer mogen de nestplekken niet te warm worden voor de jonge vogels.

Aantal per gebouw

Minimaal 1m (1 stuk) per woonhuis of appartement, bij voorkeur over volle lengte dakrand.

Achterberg Ecologie & Natuurfotografie
Chris Achterberg
Bioloog, Zoogdierdeskundige & Natuurfilmer

Koningin Wilhelminaweg 72
3958 CP Amerongen
0343 452524
06 51995134
chris.achterberg@ziggo.nl

Bijlage 3

Kunstnesten voor huiszwaluw

v1.0, 7-1-2021

Leveranciers

Vivara pro

www.vivarapro.nl

Nederlands bedrijf

Schwegler

www.schwegler-natur.de

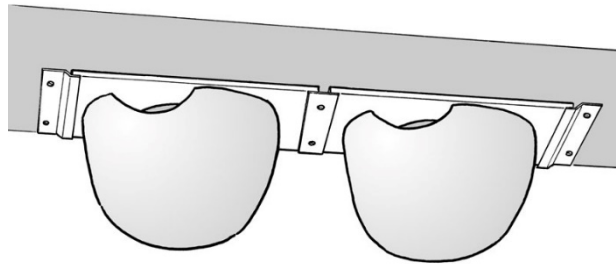
Duits bedrijf

In Nederland verkocht door:

Waveka, www.waveka.nl

Veldschop.nl, www.veldshop.nl

Prima kasten, maar vaak lange levertijden

Voorbeelden kunstnesten voor huiszwaluw.

Er zijn luxe uitvoeringen, waarvoor je wel de ruimte moet hebben.

Hoogte

Minimaal 3 – 4 meter boven de grond.

Bij voorkeur onder dakrand 2^e of 3^e verdieping. Bij hogere gebouwen kunnen de kasten ook hoger aan de muur geplaatst worden.

Expositie

Aan de oost – of noordgevel, van oost tot en met noordwest is goed. Bij veel zon en warm weer mogen de nesten aan de binnenzijde niet te warm worden voor de jonge vogels.

Aantal per gebouw

Minimaal 4 per woonhuis of appartement.

Vrije uit- en invliegroute

Huiszwaluwen moeten hun nest goed uit- en in kunnen vliegen. Binnen een horizontale afstand van ongeveer 10 meter moeten geen hoge obstakels zijn als bomen of muren. Obstakels moeten wat betreft hoogte (verticaal) niet binnen 2 meter van de uitvliegopeningen van de kasten komen.

Achterberg Ecologie & Natuurfotografie
Chris Achterberg
Bioloog, Zoogdierdeskundige & Natuurfilmer

Koningin Wilhelminaweg 72
3958 CP Amerongen
0343 452524
06 51995134
chris.achterberg@ziggo.nl

